

SAMOBORSKI LIST

Ljetovališni vjesnik

„Samoborski list“ izlazi 1. i 15. u mjesecu.
PRETPLATA na cijelu godinu stoji K 4—, na po godinu K 2—, a na četvrt godine K 1—. S poštom stoji 48 filira na godinu više, a u Americi K 1.40 na godinu više. Pojedini broj stoji 20 filira.

Odgovorni urednik: Dr. Mijo Juratović.

Uprava se nalazi u Šmidhenovoj ulici broj 22, a otpравништво u „Samoborskoj tiskari“ S Šeka, trg Leopolda Salvatora.

OGLASE prima uprava, a plaća se za petlini redak u redakcijskom dijelu po 20 fil. u oglasnom 10 fil. Za oglase, koji se više puta uvrćuju, daje se znatan popust. Novci se šalju upravi, a rukopisi uredništvu „Samob. lista“. Neplaćena se pisma ne primaju. Rukopisi se ne vraćaju.

GODINA I.

U Samoboru, 15. ožujka 1906.

BROJ 6.

Seljenje u Ameriku.

I.

Općeno je poznato, da se naš seljački puk danomice seli u prekomorske krajeve, ponajviše sjevernu Ameriku na zaradu. O tome seljenju našega seljaštva iz cijele domovine, a napose iz nekih krajeva, mnogo se govori, pače i piše. Mjerodavni faktori mnogo puta uzimaju u pretres pitanje iseljavanja, — tražeći rezultat, dali je nama to seljenje korisno ili ne. Što više, neki drže nužnim, da se tomu iseljavanju na put stane, samo još ne znadu pravo kako? Uvažavaju se kod toga dakako dobre i zle strane seljenja, pa pokraj jednog i drugog čini se — da ipak objektivan sud ne vlada, ili ga je teško izreći. Prema dosadašnjim predsudama vlada opće mišljenje, da je iseljavanje ipak štetno. Ovo zaključuju ponajviše oni faktori, koji se ne nalaze u sredini našega seljačkog staleža, pak su im pred očima samo lošije strane selidbe. Ali kada se čovjek zadube malo bolje u to vrlo važno pitanje — ne bi do toga zaključka mogao doći. Pa jer ovo pitanje u velikoj mjeri zasijeca u interese i našega seljačkog puka, potrebno je, da se pogledom na zlu i dobru njegovu stranu malo više njime pozabavimo.

Iz nekih se krajeva domovine ljudi sele baš u velikom broju, iz nekih manje — dok iz nekih krajeva (n. pr. iz Srijema) istom su ove godine počeli. Iz naše se okolice, istina, mnogo sele, ali se ipak ne može reći, da je seljenje već sada postiglo svoj vrhunac, jer treba uvažiti, da ima u domovini krajeva, gdje su ostali samo starci i djeca do 14 godine kod kuće. No da vidimo rezultate kod nas.

Po statističkim podacima bilo je za vrijeme od 1. siječnja do 31. prosinca 1905. u Americi iz samoborskog kotara (ne uračunavši trgovište Samobor) i to: iz upr. općine Podvrh 124, iz

Sv. Nedelje 120, iz Sv. Martina 212, iz Stupnika 80, dakle ukupno 536 ljudi, koji su ove godine zaslužili i prištednjom svojim kućama poslali i to oni iz upr. općine: Podvrh K 93.490, Sv. Nedelje K 51.129, Sv. Martina K 85.000, Stupnika K 51.583, ukupno dakle K 281.202. Ovi su podaci točno povučeni iz zabilježnica, što ih vode općinska poglavarstva.

Poredimo li broj radnika prema zasluženju dotično uštedenoj svoti, moramo doći do uvjerenja, da ta bogata i blagoslovljena zemlja ipak povoljno plaća žuljeve našega seljaka. Lijepa ova svota dobro je prispjela za pokriće tako velikih potreba našega seljaštva, a zaslužena od 536 ljudi. Istina, dok seljak preko Oceana do zarade dođe, treba mu dobra svotica za putne troškove, koju često posuđuje uz velike kamate, ili je namakne iz domaće imovine.

No bilo kako bilo, ne da se poreći, da je to zasluga, koje isti broj ljudi ne bi zaslužio u domovini kroz više godina. Mnogi i mnogi založeni seljački posjed otkupljen je američkim novcem, a i mnogi je stari dug podmiren, — što bi sve inače nemoguće bilo.

Uvažimo li kod toga i dosta loše materijalno stanje našega seljaštva, pak i to, što u našim krajevima naročito u zimsko doba nema za seljaštvo znatnije zarade, jer u blizini nema nikakvih radnja niti tvornica, kao i obzirom na to, što je seljaštvo ovoga kraja obilno napućeno na i onako vrlo malim zemljišnim posjedima: onda ne možemo poreći dobru stranu toga seljenja.

Istina, kod većega seljenja, kao što je baš sada, nameće se pitanje: a tko će obrađivati seljačke posjede? Ne će li uslijed toga seljačko gospodarstvo nazadovati?

Ova je bojazan svakako opravdana, ako i ne uvijek i svagdje jednako. U našoj n. pr. okolini zemljišni su posjedi našega seljaka tako

mali i rascjepkani, da ih svaki gospodar sa dosta malo radnih sila obraditi može. Ali i ako je broj za rad sposobne družine manji, ona se ipak trsi, da ono malo polja obradi jednako kao i prije, dok ih je bilo više kod kuće, pak obrađivanje redovno ne zapinje. Ako se već moraju uzeti u pomoć najmljeni radnici, pa ma bili i skuplji, taj se trošak lakše snosi, gdje je novčane pripomoći iz Amerike, nego da su radnici i jeftiniji, a kuća bez one pripomoći. Znamo, da su naši bolji seljački gospodari, a i slabiji, najmlili poljske radnike, dok se još nije ni znalo za seljenje u Ameriku.

Razloga je za to bilo raznih, ali nemarnost je bila dosta puta jedan od glavnih. Ako pak nadođu nerodne godine, kako su baš dvije posljednje bile, onda je i tako svako obrađivanje od male koristi, a ipak država i vjerovnici hoće svoje, a i odijevanje i svakdanja hrana također ne smije niti ne može imati pauze. A što onda? Uz ovako okljaštreni ekonomski razvitak — kuda se onda maknuti i za čim poseći?

Da, rekosmo nerodica, a kada je ova, onda naš seljak koji slabo pozna i unapređuje voćarstvo, slabo stočarstvo, a mljekarstvo, pčelarstvo i svilogojstvo i ne pozna — ne može se osloniti ni na kakovo privredno vrelo dohotka.

Imade u nas krajeva, gdje su seljaci na mnogo većim zemljišnim posjedima (n. pr. karlovački kotar), pa ipak se priznati mora, da je jedino američka zasluga onaj kraj znatno podigla. A unatoč dosta brojnoga iseljenja zemljišni su posjedi svake godine dobro obrađivani, dobro uzdržani, a što je glavno, zasluženim novcem i mnogo povećani.

Da se ovo posljednje opaža bar u nekoj mjeri sada već i kod nas, to je fakat. Kada pak iseljenik ovo svojim napornim radom i velikom štednjom poluča, da se naime dugova riješi, onda se opet vraća u domovinu; dakle joj

Skender Fabković.

Neka mu je dika i čelenka,
A u rodu vječna popijevka.
Fra Grga Martić.

„Mili moj miliću“, — tako me od milošte zvaše — vaše milo pismo pozdravilo me u postelji, gdje hripućem već odulje. Oslabih veoma, no sve se kreće u bolje.“ Tako mi piše prošavše godine mjesec dana prije svoje smrti naša dika Skender Fabković, naš Skender Taborčan, kako se on ponosno potpisivao, ni ne stuteći, da ne kreće žalibože u bolje, kako se on nadaše, pouzdavajući se u svoje vazda kršno tijelo, već da je samrtno vrlo blizu.

Cijelog svog života bijaše krepak i zdrav. Bijaše osrednjeg — više manjeg — rasta, ali jak kao kremen. Dobro zdravije odsijevaše na njegovu licu i odrazivao se u njegovoj besjedi i radu. Veselo bijaše i razgovoran. U Zagrebačkoj učiteljskoj školi predavaše hrvatski jezik, te ga kao predavača, koji je umio uliti mladeži u srce volju za učenje materinskoga jezika, sve voljelo, a sa svog rodoljubiva bijaše mladeži sjajan uzor. Ljubio je istinu i iskrenost, te je mnogo zlo pripisivao našem suviše mekoputnom, nježnom i razmaženom uzgoju i življenju. Ljutio se na današnju mladost, koja se pre-malo kreće u zdravom zraku, te se stidi loptanja, kamena s ramena i drugih igara, gdje se jačaju mišice i krijepi zdravije, koje je u najviše slučajeva glavni uvjet našem moralnom životu. Pričao bi, kako se nekad osmoškoići ljeti loptali, a zimi gradali i kako je onda sve zdravo bilo, a sada sve okružjalo.

Uvijek će mi ostati živo u pameti prvi susret s njime. Bijaše to godine 1878. Ne znam, šta to bi, tek ja i moji drugovi u samostanu imali smo jednog dana

karenciju. Ministriralo se u jutro sve u šesnaest, samo da skucamo za hljebac „kuružnjaka“ i kad stadosmo nas sedam svoje izaspali blago, nabrojismo 32 novčića — taman, koliko stoje dva hljepčića. Meni kao najstarijemu povjerene budu pare, te ja brzo niz Kaptol na Jelačićev trg, gdje se prodavao onaj tako slastan, tako dobar kukuruzni krušac. Izaberem dva hljepčića, platim, te s njima brzo pod kaput, da hitro — što me noge ponijeti mogu — stignem svojim drugovima, koji me neustrpljivo gladni čekaju. Ali hoćeš da. Tek što se okrenuh, da poletim kroz Dolac na Kaptol, eto ti predamnom nepoznatog gospodina, koji me zadrži rukama, te mi reče:

— A što sakrivaš, sinko, ovaj krušac? Ta ja vidjet, da si ga pošteno platio. Kad ga nijesi ukrao — reče on i izvadi mi hljebove ispod kaputa — a ti ga lijepo ovako nosi — i metnu mi hljebove pod lijevo i desno pazuhu — da ga cijeli svijet vidi. Neka ne misle ljudi, da si što oteo, pak da izmičeš.

Ja porumenjeh, i učinih, kako mi taj gospodin, koga još tada ne poznadoh, reče, no čim mu zamakoh u Dolac, ja s hljebovima i opet pod kaput. No prijatno lice tog gospodina zapamtih i kad ga nakon nekoliko dana sretoh u llici, prepoznah ga. Nosio je u ruci cijeli svežanj stvari, što ih je kupio na sajmu. Upitah jednog druga, zna li ga, a on mi reče: „To ti je profesor učiteljske škole Fabković“. Čuvši svoje ime, koje je moj drug suviše glasno izgovorio, okrenu se k nama, te i on mene prepozna. Upita me, odakle sam, a kad mu rekoh, da sam Samoborac, silno se poveselio, pozvao me k sebi i natrpao mi na polasku sve džepove jabukama i kolačima. Od toga doba zavoljeh ga ko oca, a pogotovo od onda, otkada počimah upoznavati njegov literarni rad. U Bosnu pisao mi često puta, a

kad sam god došao u Zagreb, uvijek posjetih njega i njegovu milu gospodu u mnogogodišnjem im stanu u Kukovićevoj ulici.

Uvijek je želio, da posjeti Bosnu i Hercegovinu, ali zadnjih godina mučio ga kašalj. 20. rujna g. 1897. piše mi, da je 4. tog mjeseca htio krenuti put Sarajeva, „ali udari uporan vjetar, pak sjedi doma“. Zanimao se i za svoje porijeklo, pak me pitao, gdje je u Bosni selo Fabković. Nijesam nikad mogao toga saznati, a gle — sada, kada je čestiti starina jur mrtav, saznadoh od jednoga mog daka, da se u njegovu selu svi ljudi njegova imena zovu i Fabković. Kako bi se tome naš dični Skender radovao bio za svoga života!

Kad sam g. 1897. sastavljao „Biogradske bilješke“ za učitelje osnovnih škola u Bosni i Hercegovini, u kojima prikazah život i rad onih pisaca, čiji su radovi štampani u čitankama, zamolih Fabkovića, da mi ukratko ocrtta svoj život. Eto što mi naš dični zemljak piše u svom pismu: „Što sam sve, gdje li sve doživio, preživio i proživio; što kao učenik, u svojoj domovini i u tuđini, što li sve kao učitelj na Rijeci, u Virovitici, u Karlovcu i u Zagrebu, to su možda jednom složiti i predati nekome, da to objavi, ako mu se uzrači onda, kada će pozdraviti moje truplo zadnjom lopatom. — Nerado govorimo o sebi. — (nastavlja dalje) — Ponosno ipak izričem svakomu u brk: što je bilo u mene dobra i plemenita, to sijah zdušno ustimice kao učitelj, neprestano pune trideset i tri godine. Bivši moji učenici imaju najbolje znati, što li sam jim sve bio. Taj trudak uzimlje se u dužnosti.“ — Fabković mogao je to odista mirne duše reći o sebi, svijestan, da je radio cijelog svog života kao čovjek, koji je zdušno vršio sve dužnosti svog mukotrpnog ali i idejalnog poziva.

(Nastavit će se.)

nije izgubljen. Doduše se tvrdi, da takav čovjek nikada više nije valjan radnik, ali to opet ne stoji. On je i ovdje ustrajno marljiv, ali kako je u Americi privikao na veću privredu, kraj koje je mogao dosta i uštediti, čim mu u domovini nastanu teški i oskudni dani, on se opet spremi na put u Ameriku po drugi, a gdje kada i po treći put.

M. V.

Iz trgovišnog zastupstva.

Dne 8. o. mj. održana je sjednica trgovišnog zastupstva, koju je u 3 i pol sata otvorio upravitelj gosp. Čop u prisutnosti upravitelja kr. kot. oblasti g. Aurela Senoe i petnaestorice zastupnika.

Prvi predmet vijećanja bio je dopis općine Podvrh, u kojem se apeluje na trgovište Samobor, da ono uzna- stoji oko ustrojenja nižega srednjeg učilišta u Samoboru. Ovaj je dopis bio lijepo obrazložen, te je našao odziva u svim općinama samoborskoga kotara. — Prijedlog je trgovišno zastupstvo jednodušno usvojilo, izabravši odbor od gg. Reizera Fr. st., župnika Forka, dr. Horvata i Iv. Levičara, koji se imaju priključiti izaslanicima ostalih općina i zajedno s njima poći u deputaciji umoliti vis. kr. zem. vladu, da ovu zamisao odobri i ostvari. — Istoj je deputaciji na prijedlog g. dr. Horvata povjereno, da ujedno umoli zem. vladu, da ukine mostovinu na podsusjedskom mostu, koji se već odavno preplatio.

Gosp. upravitelj izvješuje, da je Stražnik i Brezina izlučena iz šumskog područja i da se ima sada započeti sa parkiranjem ovog zemljišta, što je zastupstvo i odobrilo, povjeriv ovu stvar gospodarskomu odboru.

Nadalje izvješuje trgovišni upravitelj o redarstvenoj straži, te se tuži na slabu disciplinu i netačno vršenje službe od strane nekolicine redara, pak moli, da zastupstvo u tom pogledu nešto odredi. — Zastupstvo zaključuje, da se jedan redar ima kazniti novčanom globom, a drugomu se ima služba otkazati. Ujedno se ima raspisati natječaj za dvojicu novih redara.

Nakon toga zaključuje zastupstvo, da se imaju od snijega oštećena stabla u općinskim šumama prodati na javnoj dražbi, kojoj će u ime zastupstva prisustvovati gg. Joso Budi i L. Jurčić.

Na prijedlog g. Levičara imade se urgirati visoka vlada radi novaca od posjećenih jablana na cesti spram Sv. Nedjelje, da se mogne što prije posaditi nova aleja korisnog drveća.

Uvažuju se molbe Josipa Skendrovića st., Stjepana Turova i Mije Rubinića, da se prime u zavičajnu svezu trgovišta Samobor.

G. Ivan Koudelka moli, da mu se dozvoli izvoz sitnoga pijeska na 3 godine uz godišnju odštetu od 400 kruna, uz obvezu, da će 5% od čistoga prihoda svake godine namijeniti društvu za poljepšanje Samobora.

Ovu molbu zastupstvo usvaja, ali samo za jednu godinu.

Ravnateljstvo pučke škole moli, da se očisti jama od školskih zahoda, jer je već najskrajnje vrijeme. Zastupstvo zaključuje, da se ta stvar ima trajno urediti izgradnjom jednog kanala, čija se provedba povjerava gospodarskomu i građevnomu odboru.

Iza toga su riješene ove stvari: cestarju Dominu se povisuje plaća od mjesečno 40 na 50 K; A. Archu i Stj. Freslu se dozvoljava dogradnja kuća; Jos. Skendroviću ml. i Stj. Freslu oprašta se potrošarina od pokvarenoga vina; odbija se zahtjev pećara Untertasa, da mu općina dogradi radionicu.

Kod vijećanja o trgovišnoj glazbi došlo je do oduže i živahne debate, u kojoj su mišljenja bila različita.

G. upravitelj Čop izvješuje, da glazba svojim obvezama ne udovoljava, te dolaze pritužbe na glazbu sa sviju strana; zato je skrajnje vrijeme da se s glazbom učini konačni red.

G. Levičar predlaže, da se glazba naprosto napusti i da se instrumenti od kapelnika inventarno preuzmu, jer sa sadašnjom glazbom nije moguće ništa učiniti. Troši se mnogo, a zabadava, jer glazbenici nimalo ne ispunjavaju svoje obveze, već rade po svojoj volji, te gotovo oni, a ne zastupstvo, odlučuju, što ih je volja.

Dr. Horvat se tomu prijedlogu protivi, te predlaže neka se stvar prepusti glazbenomu odboru, da on stvar izvidi i onda zastupstvo izvjesti.

Upravitelj Čop izjavljuje, da se glazbeni odbor zahvalio, jer nije mogao ništa učiniti, i da je cijelu stvar prepustio zastupstvu, neka ovo konačno stvar uredi.

G. Reizer F. st. također drži, da uz današnje članove samoborske glazbe nije moguće ništa postignuti, i da će svi pokušaji biti bezuspješni.

Isto mišljenje zastupaju i gg. Oslaković, Jurčić i Medved.

Napokon je došao prijedlog g. Levičara na glasovanje, te je njegov prijedlog s većinom glasova usvojen, uz dodatak, da se svota, votirana proračunom za glazbu, pohrani i da se uzna- stoji, kako bi se s vremenom ustrojila nova glazba uz bolju organizaciju.

Na koncu sjednice javlja g. Čop, da je primio za današnju sjednicu podnesak dobrovoljnoga vatrogasnog društva u Samoboru, ali kr. kot. upravitelj ne dozvoljava čitanje toga podneska, jer da ova stvar ne spada pod kompetenciju trgovišnog zastupstva.

Domaće vijesti.

Umirovljen. Velečasni gosp. Antun Pinterović, podarcidakon i župnik u Brezovici, primljen je radi bolesti u stanje mira.

Naše lječilište. Za naše lječilište opaža se već sada živo zanimanje. S raznih strana dolaze upiti to na naš list, to opet na samu upravu lječilišta, kada će se započeti ovogodišnja sezona. Neki Zagrepčani osigurali su si već i stanove u blizini lječilišta, a neki opet traže i o tome od nas obavijesti. Lječilište će se otvoriti svakako 1. svibnja, ali ako dopusti povoljno vrijeme, onda još i prije. To će se za dobe objaviti u novinama. Raspoloživih stanova imade još dovoljno kako za pojedince tako i za obitelji. Hydropatički zavod moli sve vlasnike stanova za ljetovanje, da ih što prije prijave upravi lječilišnoj. Budući da gotovo svi upiti dolaze na upravu, bit će to za stanodavce zgodno, jer će se uprava sama pobrinuti za goste. Zato molimo slavno građanstvo, da priredi što više stanova, jer su već danas mnogobrojni upiti. Prijave prima uprava lječilišna svaki dan od 11—12 sati pr. podne, trg Leopolda Salvatora br. 18.

Glazba raspuštena. Zaključkom zastupstva raspuštena je naša samoborska glazba. Razlozi, koji su vodili naše zastupnike na taj zaključak, zbilja su tako opravdani, da moramo biti zahvalni, da je jednom učinjen odlučni korak u tom važnom pitanju. Rade nikakove glazbe, nego neprestane neprilike sa lošim glazbenicima.

Stoji naprotiv, da Samobor gotovo i nemože biti bez glazbe, pa je zato vrlo dobro, da je zastupstvo, svota, koja je proračunom osigurana, zaključila i nadalje istoj svrsi odrediti. Budući da je interes za glazbu općenit, ima nade, da će se zauzeti vještiji ljudi, da glazbu opet ustroje, ali uz bolju organizaciju.

Medu građanstvom kola više prijedloga, koji bi bili vrlo zgodni, pa ćemo bez sumnje za najkraće vrijeme imati glazbu, koja će u svakom pogledu biti na mjestu. Bilo što prije i bolje.

Za Strossmajerov spomenik. Kako čujemo, namjerava naš agilni i rodoljubivi gospojinski odbor prirediti izložbu, koja će se otvoriti na uskrsni ponedjeljak, a čisti bi dobitak ove izložbe namijenio u gornju svrhu. Na toj će se izložbi izložiti ručni radovi, slikarije, rezbarije diletanata i uopće sve zanimljivije stvari ovake struke. Poželjno bi bilo, da bi sve izložene stvari bile domaći produkt, i da bi izložci zasijecali u sve obrtne i umjetne grane. Upozorujemo sve naše obrtne krugove, da što življe kod ove izložbe sudjeluju, i da idu gospojinskom odboru na ruku, kako bi mogao ovu izložbu što ljepše izvesti.

† **Julija Zorman**, supruga građanina samoborskoga, umrla je 13. o. mj. Počivala u miru!

Nađen mrtvac. 1. ožujka prije podne kad je okopnio snijeg, što je noću zapao, opaziše prolaznici sv. nedjeljske ceste, gdje pokraj kupa gnoja a uz put, koji vodi s ove ceste prema Mirnovcu, leži nauznak mrtav čovjek. Moglo mu je biti jedno 45 godina, inače dosta krepak, a odjeven je bio u ljetno odijelo. Na rukama i vratu još mu se crvenila koža, ali plavi nokti i oči kazivahu, da je pred kratko vrijeme svršio. Sav je bio pružen, a ruke je bacio široko od sebe. Po trbuhu je i po laktima bio zablacen, a po tom se naslučuje, da se valjda od muke bacao. Uzrok smrti kao i indentičnost ove lješine nije poznata.

Iz sudnice. U mjesecu listopada okrali su Franjo Horvatić iz Jasenovca, Mihalj Turmšek iz Brežica i Josip Behek iz Krapine, sitničara Franju Bastijančića.

Sva su trojica bila osuđena na više mjeseci stroga zatvora.

Svojim bezobraznim vladanjem kod rasprave, dokazali su, kako su u istinu vrlo pogibeljni individui.

Jedan je od njih bio već 34 puta kažnjen radi prekršaja krađe.

Budući da im strogi zatvor u uzama našeg kot. suda nije nikako prijao, odlučili su umaknuti, što im je pošlo i za rukom, no na sreću samo za kratko vrijeme. Dne 8. o. mj. ulovili su ih cigani u Remetincu kraj Zagreba i predali ih redarstvu. Ovo je istragom saznalo, da su za vrijeme svog oslobođenja ponovo počinili više krađa, radi česa će sada pred sudom odgovarati. —

Martin Turk, koji je bio osumnjičen radi paleža, što se u prosincu prošavše godine dogodio u Rudama, osuđen je po sudbenom stolu u Zagrebu na 10 godina teške tamnice. —

Julka Blažević, koja je u prosincu prošavše godine usmrtila svoga muža, osuđena je ovih dana na 6 mjeseci zatvora, jer je sud kvalificirao ovaj zločin ne kao ubojstvo, već kao prestupak §. 335. k. z. suprot s gurnosti života.

Da je osuda tako blaga, razlogom su mnoge olakotne okolnosti.

Samoborska željeznica. U cijelom je kulturnom svijetu običaj, da se na izmaku poslovne godine iznosi na javu račun o društvenom radu. Ovo pravilo, čini nam se, ne vrijedi za ravnateljstvo lokalne željeznice Zagreb—Samobor. Kada su se prodavale dionice njezine, pozivani smo bili preporučenim pismima u Budimpeštu na skupštine, a otkada je pruga predana prometu — to jest punih pet godina — niti nas više tko zove na skupštine, niti nam se predlaže godišnja bilanca. Promet je na ovoj pruzi dosta znatan, te ona sada već valjda odbacuje i neki čisti dobitak. O tom bi svakako morali biti oba-

viješteni svi dioničari. Bilo bi stoga potrebno, da se oni dogovore i da ustanu na obranu svojih dioničarskih prava.

Promjene u vlasništvu nekretnina u općini Samobor za drugo polugodište 1905. 14. Tereza Melinšćak, Rambergova ulica, kupila je za 50 K dio jedne oranice od Josipa Melinšćaka. 15. Garašić Ivan, Samostanska ulica br. 15, kupio je od svoje sestre Julijane Pušac iz Vinkovaca dio njezinih nekretnina za 500 K. 16. Mamula Antun kupio je u Stražničkoj ulici od Ane Mamula njezin dio nepokretnina za 40 K. 17. Ivan Tandarić iz Kotara kbr. 48 kupio je od Ignaca Štefine u Gajevoj ulici kbr. 17 njegov dio nekretnina. 18. Župančić Ivan iz Male Rakovice kbr. 56 kupio je od Franje Prijatelja, Starogradska ulica kbr. 18, oranicu „Podložnicu“ za 800 K. 19. Padre Ana, Gornji kraj kbr. 39, prodala je Gjuri i Fanki Herceg dvije kat. čest. za cijenu od 500 K. 20. Maurić Franjo mlđj, prodao je Ivanu Levičaru kuću br. 2 i 4 sa nzz zgradama u Jurjevskoj ulici za 6900 K. 21. Levičar Ivan, trgovac u Samoboru, prodao je Stjepanu i Mati Biščanu iz Gradišća kbr. 4 kuću br. 8, livadu i oranicu za 800 K. 22. Požeg Marija i Franjo u Samoboru kupili su od Jelene pl. Orešković oranicu „Hebdenku“ za 1000 K. 23. Matijašić Ana, trg Leop. Salvatora 15, kupila je od Josipa star. Matijašića njegov dio kuće, 1 zgrade i dvorišta u Stražničkoj ulici za 200 K. 24. Forko Franjo, župnik u Samoboru, kupio je od Ivana Levičara, trgovca u Samoboru, kuću kbr. 2 i 4 te vrt u Jurjevskoj ulici za 6900 K. 25. Žibrat Mihalj, Gornji kraj kbr. 4, kupio je od Ivana i Jane Tandarić iz Kotara kbr. 8 oranicu „Križputi pri Hrastini“ od 1 jutra 246 kv. hv. za 500 K.

Sajmovi. U mjesecu veljači dotjerano je na sedmične sajmove 539 komada svinja, a na godišnji sajam valentinski, koji je održan dana 14. veljače, dotjerano je 1000 komada rogatog blaga i 167 komada svinja.

Dne 24. veljače obustavljen je sedmični sajam sa svinjama radi svinjske pošasti, a kada će se opet otvoriti, ne zna se još.

Dne 19. ožujka o. g. održat će se u Samoboru veliki godišnji tako zvani Josipovski sajam sa marvom i različitim robom.

Iskaz umrlih od 15. veljače do 15. ožujka god. 1906. Dragutin Rubinić, dijete čizmara, 9 mjes., Samostanska ul. 13. Mrtvorod. Barišić, dijete čizmara, Leopolda Salv. trg. Anđela Škiljan, dijete čizmara, 1 g. Mlinska ul. 10. Leopold Šostarić, dijete mlinar, 5 dana Taborec 1. Marija Žnidarić, dijete stolara, 1 god. Gornji kraj 13. Mrtvorod. Bastijančić, dijete krčmara, Mesnička ul. Franjo Šafar, zidar, 30 god. cesta Samobor—Mirnovec. Josip Žibrat, dijete mlinar, 10 dana, Gornji kraj 33.

Apatovačka kiselica i družba sv. Cirila i Metoda. Dozvolom družbe sv. Cirila i Metoda za Istru imade upraviteljstvo vrela Apatovačke kiselice u Zagrebu isključivo pravo raspačavati pod markom družbe Apatovačku mineralnu, stolnu i ljekovitu vodu. Od prodajne vrijednosti sveukupne Apatovačke kiselice otpadati će stanoviti ugovoreni posto družbi sv. Cirila i Metoda, pa kako je to domaće poduzeće odlikovano dosad na raznim izložbama sa ukupno 15 zlatnih i srebrenih medalja, a na prijedlog medicinskih autoriteta i kemičko-analitičkih zavoda u Beču i Zagrebu proglašena je po vis. hrv.-slav.-dalm. zem. vladi mineralno ljekovitom vodom: to se je pouzdano nadati, da ne će diljem naše domovine biti kuće, koja ne će jedino Apatovačku kiselicu kao stolno i mineralno-ljekovito piće trošiti, te joj dati prednost pred ostalim stranim vodama. Na taj način podupirat ćemo i družbu sv. Cirila i Metoda, koja će od toga domaćeg poduzeća imati koristi. — Zahtijevamo stoga svagdje samo Apatovačku kiselicu.

x Jedino pravo nadomjesno sredstvo zrnate kave jest Frankov „Hydro“ (hydropatička kava) po dr. Lavoslavu Winternitzu. — Taj proizvod iz glasovitih tvornica Hinka Francka sinovi prost je od svake primjese, što proizlazi iz egzotičnih kavinih rastlina, dakle od sastojina, što podražuju živce (kofein), pa ipak nam pruža, ako se priredi — bez dodatka zrnate kave — piće ugodnog ukusa, tako, da će svaki onaj, koji iz bud kojeg razloga ne smije da uživa zrnatu kavu, biti ushićen, što mu je uspelo pronaći tako sličan i ukusan nadomjestak. — Proba za kuhanje i kušanje osobito se preporučuju. — Dobija se u svakoj trgovini špeceraja, delicatesa i droguerija, ili se naruči preko ovih izravno.

Društvene vijesti.

Iz hrv. pjev. društva Jeka. Na mnogobrojnim preplatama kod posljednjeg koncerta, kao i na velikim simpatijama, koje su „Jeki“ ovom prigodom iskazane, ovo se društvo najtoplije zahvaljuje, obećavajući u buduće još savjesnije svoju zadaću ispunjati.

Dobrovoljnomu vatrogasnom društvu u Samoboru pristupili su kao izvršujući članovi gg. Biščan Antun, kožar i Jurković Mijo, stolar. Istupila su dva člana radi odlaska u Ameriku.

Iz „Hrv. Sokola“ u Samoboru. Na ovogodišnjem plesu ovoga društva preplatila su ulazninu sljedeća gospoda: Presečki E. K 10.94; Bahovec Ana K 10; dr. Horvat K 7.96; Koudelka L., Saurer H., Stražnički, Paretschneider K 5; Bendek K 3; Sova K 2.99; Hiršl R. K 2.98; Seč K 2.96; Cizl J. K 2.04; dr. Benak, Forko F., Levičar I. i dr. Senečić K 2; dr. Juratović, Gabrić, Knievald, Budi F. K 1.96; Rožić Anst.

K 102; Weber A. i Urti Dragutin K 1; manje preplate K 2326. Ukupno K 10499. Na svim se ovim preplatama „Hrv. Sokol“ najljepše zahvaljuje, a naročito g. Ivanu Hartigu, koji je iz velike naklonosti spram „Sokola“ ukusno i majstorski izradio više dekoracija za plesnu dvoranu.

U nedjelju, dne 4. o. mj., otvorena je sokolska čitaonica, koja će sudeći po dosadanjem zanimanju njezinih članova lijepo napredovati i s uspjehom svoju svrhu zadovoljavati.

Sva prava autorska pridržana.

Hrvatska čevrma (maramica).

Prilog k ispitivanju naše domaće industrije.
Piše Jelica Belovićeva.

Hrvatska vezilja vazda nešto želi, da izrazi, a ne želi samo da podražuje onome, što gleda u prirodi. Za to ona samosvojno postupa sa bojama, zato ona šare uzimlje na posve jednostavan način ondje, gdje joj se vidi, da raznolika igra refleksova kviri dojam, za to ona drugi put opet pojača žar boje, ako joj ova mora da simbolizuje jak osjećaj ili misao. Otale često u našim šarenim vezovima one neiskazano fine harmonije, koje su mogle da se rode samo uslijed tisućgodišnje kulture ukusa u Slavenu isto tako kao n. pr. i u Japanaca. Zvukovi tih harmonija uznose dušu, opijaju oči, a puni su gotovo materijalna života. Oni romone na ovecim platanima zašaraka, oni drčke, plamsaju i bljeskuću u ornamentalnim linijama i ulijevaju neopisive čare u apartni sistem geometričkih poredaka na kompoziciji dekora.

Ne stoji više pitanje o valuti naših domaćih umjetnina, nego se pita samo za dozrelost onih, koji treba da u njima uživaju i za razumijevanje onih, koji treba da o njima sude. Hoće li ikada doći u nas dani, kada prijatelji ljepote budu osjećali kao istoričku i estetsku potrebu, da posjeduju probranih narodnih vezova čilima i kera.

Onda će svanuti sunce i pred naša vrata. Ne će se više naši muškarci morati tužiti na pustoću u glavama mladih djevojaka: jer ove više ne će biti odgojene samo za salonske lutke, nego će uzeti udjela u društvenom životu naroda. Ne će više svježe snage, koje našem narodu trebaju, ostati besposlene, isprazne ili u ludo trošene. Ne će više mlade žene tražiti zabave sa tuđim drugom, kada im se vlastiti prestane sviđati, jer dosele su ih učili poznavati samo takovu zabavu, samo takovu sreću. Umjetnički ručni rad kadar je da ispuni čitav život žene koliko viših, toliko srednjih, a i nižih staleža. Nikoju ne ponižava, svakoj dolikuje, svakoj ugada.

Ako je žena potrebna, da upotpunjuje život muža, onda je potrebna i da mu pomogne u radu, u borbi o život.

Germanki je bilo suđeno, da utre puteve novom shvaćanju o dužnostima i pravilima žene; ama sada treba za ovu ideju toplo, idejalistično ženstvo rase slavenske, pa će plodove nositi. U kolu razbudenih Slovenki ne budimo pošljednje. „U radu je spas!“

(Nastavit će se.)

Gospodarstvo.

Malo gospodarske statistike iz g. 1905.

Ne sumnjamo ni najmanje, da ćemo ugoditi našim čitačima, koji se bave gospodarstvom, ako im ovdje prikažemo stanje produktivnoga tla i ratarske produkcije u prošavšoj godini 1905. u općini Samobor. Podatke o tome primismo od sl. trgovišnog poglavarstva, pa mu za to blagodarimo.

Ukupna površina produktivnoga zemljišta u području općine trgovišta Samobora bila je 2.708 jutara (rali) i 530 četvor. hvati. Od toga tla zapremale su oranice blizu 961 jutro, vrtovi 44 j., livade 581 i pol j., vinogradi 93 i pol j., pašnjaci 244 j., šume 784. Neproduktivnoga tla ostalo je 180 j. 1500 četvr. hvati.

Poredimo li ove brojeve, odmah će nam upasti u oči niski broj, koji pokazuje površinu regeneriranih naših vinograda. Tek je polovinom veći od ukupne površine naših vrtova. Tomu bi se mogao tko začuditi, napose stranci mogli bi nas začudeno pitati, zar nijesmo dalje došli s obnovom vinograda od ciglih 93 j., a ipak samoborska okolina vrijedi kao eminentno vinogradarski kraj. Za razjašnjenje moramo zato napose istaknuti, da ovo nije ukupna površina samoborskih vinograda, nego samo onih, što se nalaze u području porezne općine Samobor, dok veća čest Samoboraca imade svoje vinograde izvan ove porezne općine.

Obzirom na pojedine vrste kulture, koje su se gojile, prvo mjesto zapremaju žitarice sa 630 jutara, a za njima krmovno bilje sa 238 jut.

Od žitarica najviše se gojio kukuruz, i to na 316 jutara, a onda ozimi ječam, kojega je bilo zasijano na 100 jut., a toliko je bilo i zob. Jaroga se ječma kod nas uopće malo goji, pa tako je bilo i lane samo 10 j. njime zasijano. Raži ozime se gojilo polovinom manje od ječma, a jara se uopće nije ni sijala. Ozimom pšenicom bilo je zasijano 35 j., a jaricom tek 5 j., a eljde samo na 4 j.

Sočivice su gojene obično kao uzgredni usjev sa drugom kojom kulturom, ponajviše s kukuruzom ili korunom, a napose gojene bilo je jedno 6 jut. Od toga

otpada najviše na pasulj 3 j., a ma leću (kitru), grašak i bob po 1 j. na svako.

Okopavine kultivirane su na 76 j., ali najviše best od toga zapremao je krumpir — 50 jut., ontu zelje na 20 j., mrkva 2 j., repa 2 j., a luk crveni i bijeli svaki po 1 jutro.

Zemaljska izložba stoke itd. Na izložbenom prostoru počeo je u ponedjeljak gradski vrtlar Fr. Jaržabek sa planiranjem i priređivanjem toga prostora u izložbene svrhe. U tu se svrhu cijeli taj prostor sada ograđuje.

Povjerenik kr. zem. vlade za tu izložbu, presv. g. kr. banski savjetnik dr. Ivo Mallin, razaslao je na sve upravne općine, autonomne oblasti i podružnice gospodarskih društava ovaj oglas:

U glavnom gradu Zagrebu priznat će se na temelju naredbe svijetloga bana od 17. listopada 1905. broj 78.236 počevši od 15. rujna 1906. zemaljska izložba konja (pastuha, kobila, žbrijebadi i konja), goveda (bikova, krava, junica, teladi, volova za tegljenje i tovljenih volova), svinja, peradi (kokoši, gusaka, pataka i purana), pčela (pčelaca, meda i voska), mljekarskih proizvoda (sira, maslaca, masla), krme (sijena, slame, ensilaze, krijeplih krmiva), vrtlarstva, voćarstva i vinogradarstva te gospodarskih strojeva.

Trajanje izložbe pojedinih izložbenih skupina opredijelit će se naknadno.

Izložba ima da predoči gospodarima domovine naše današnje stanje gori navedenih vrlo važnih gospodarstvenih grana unutar područja kraljevina Hrvatske i Slavonije. Ona ima nadalje da nam pokaže, kako u nas valja rečene gospodarske grane dalje razvijati. Konačno joj je svrha i ta, da stranom svijetu, kamo u glavnom ide izvoz naših gospodarskih proizvoda, prikaže, što imademo, te koja su u nas najbolja vrata za robu, koju on traži.

Bit će jedna od najvažnijih zadaća izložbenog priredjenja, da se što više interesenata iz inozemstva, koje naši gospodarski proizvodi mogu zanimati, o izložbi obavijesti i na posjet njezin sklone. Uz te služit će izložba i tome, da se domaći naši gospodari upoznađu sa domaćim proizvođačima raznih potrepština, koje — radi nepoznavanja domaćih producenata — predesto još iz inozemstva dobavljaju.

Ovako će izložba biti isto tako poučna za svakog misaonog gospodara, kao što će nam donijeti i materijalnih probitaka.

Korist, koju naša zemlja od te izložbe može očekivati, bit će to veća, što će više izložbenja štovi nje sudjelovati i što će bolje životinje i predmete izložiti.

Da se gospodari što više potaknu na izlaganje, podjeljivat će kr. hrv. slav. zemaljska vlada većim goso-

Br. 1589/1906. gr.

Oglas.

Dne 16. ožujka 1906. u petak u 9 sati prije podne prodavat će se u zgradi kr. kotarskog suda u Samoboru dražbom pokretnine Josipa pl. Rosenzweiga, sastojeće se od pokućstva, vojničkog odijela, jahačke opreme i slike, uz gotov novac najboljemu nudocu.

Kr. kotarski sud

U Samoboru, 4. ožujka 1906.

kr. kotarski sudac
Sova.

POZIV.

Braćo članovi „Narodne pomoćnice“!

Kod naše zadruge „Narodne pomoćnice“ dogodilo se veliko zlo, uslijed čega odlučio se skromni krug domaćih rodoljuba, da osnuje odbor za organizaciju članova „Narodne pomoćnice“, kojemu je zadaća, da ovo veliko zlo odstrani i svojim članovima pomogne.

Ovaj odbor pozivlje sve članove i članice „Narodne pomoćnice“ u Samoboru i okolini, da dodu na sastanak i dogovor, koji će se održati na dan 18. ožujka 1906. u 3 sata poslije podne u prostorijama gostione g. Martina Lamota u Samoboru, Livadićeva ulica br. 8.

Umoljavaju se članovi i članice, da dodu svi bez razlike, ne želeći ni truda ni troška, jer se radi o vrlo važnoj stvari, u interesu naše zadruge i u interesu pojedinih članova.

Odbor

za organizaciju članova „Narodne pomoćnice“.

Nova limarska radionica.

Čast mi je objaviti sl. općinstvu, da sam u kući g. J. Melinščaka, Rambergova ulica broj 23., uredio limarsku radionicu, te se sl. građanstvu preporučujem za izradbu

svih limarskih radnja, a naročito za uvođenje vodovoda, acetilenskog svijetla, engleskih kloseta itd.

Na zalihim imam izvrsnih **vinogradarskih štroaljka** za peronosporu.

Roland Krajačić.

Primam naučnika iz bolje kuće.

darima za najbolju stoku, perad i ine izložbene predmete počasne nagrade (kolajne, diplome i umjetničke predmete), a manjim gospodarima (seljacima) brojne novčane nagrade, od kojih 1. nagrade za svaku pojedinu skupinu (n. pr. za pastuhe naposeb, za kobile naposeb, za bikove, naposeb itd.) iznose po K 300 svaka.

Bude li godina povoljna, priredit će se i izložba voća i grožđa.

Izložbeni predmeti uživaju na kr. ug. državnim željeznicama pogodnost besplatnog transporta od izložbe natrag izložitelju. Za stoku plaća se snižena pristojba, kao što se inače za razplodnu stoku plaća.

Tko kod izložbe sudjelovati želi time, da izloži stoku, perad, pčele itd., imade kod nadležnog općinskog poglavarstva, kotarske oblasti ili gospodarske podružnice što skorije, a najkasnije do 30. ožujka t. g. ispuniti „Prijavnicu“ te će tada biti obaviješten, da li je prijavljeni predmet za izložbu predbilježen.

Obavijesti glede otpreme životinja i predmeta itd. slijedit će naknadno.

Trgovački ugovor s Italijom i našom monarhijom sklopljen je u Rimu prošavšega mjeseca. On se razlikuje od statusa quo u prvom redu time, da sad prestaju sve pogodnosti za uvoz vina u našu monarhiju. Od sada će se plaćati za vino u buradi 60 K, a to znači, da je talijanskomu vinu zakrčen put u našu monarhiju. Kompenzaciju dobiva Italija na području nekih drugih svojih eksportnih predmeta, naročito pri izvozu vrtlarskih proizvoda. Naranče, limuni i sl. izvozi se k nama bez carine, a mandule, smokve, lješnici, uljika i ulje uz manju carinu. Uvozu svježeg voća daju se iste pogodnosti, kako ih ima naša monarhija od Njemačke, a za meso, kobasice i sl. povišena je carina u skladu s njemačkim ugovorom. Što se tiče našeg izvoza, dopustila je Italija za piljenu drvenu robu uvoz bez carine. No zato će se za konje plaćati 25—40 lira po glavi, dok su se do sada izvozili slobodno od carine. Druge promjene — osim industrijskih carina, koje se bar naše domovine manje tiču — nijesu velike.

Strik' Mareta.

Napisao Rudolfo Franjin Magjer.

Kad sam ga prvi puta vidio: mislio sam, gledajući ga onako dobroćudnoga, kako se naganja svojom dječicom po ledini, da je to najsretniji čovjek u selu . . . najsretniji.

Na oko je i smrknut i neprijazan, ali oči, one plave oči pune neke samilosti, koje bude sućut u svačije srce, pune su i ljubavi i dobrote i neke pritajene boli, koja je davno, davno izmamila zadnju suzu i sada samo gledaju u taj pijeli svijet . . . Gledaju, gledaju . . . vjede se spuštaju pa opet dižu, a tada ko i prije zirkaju okolinu bez smiješka, života, bez — suza . . .

I.

Bilo pod konac mjeseca siječnja. Sunce je pripicalo kroz gole grane i obasjavalo svaki na po razvijeni

pup, koji će kasnije puknuti, kada ga budu traci trajnije i jače zagrijavali. Nebo — ono smješljivo nebo steralo se nad voćnjakom ko tanano plavetno velo i drhtalo ko duša puna čeznuća, kada ju takne ona prva — prva ljubav. Na oniskoj klupčici sjedio sam i sunčao se, dok žuti uveli cvijeci, razasuti suvim lišćem po vlažnoj zemlji i nehotice moje misli mamiše k njima. Vjetrić — laki zefirić zaljuljao bi tanano granje, zašuštio lišćem, dok po koja kapljica otapljala se od toplih zraka, a njezin pad s krovova kuća odzvanjao bi monotono na kamenitom taracu . . . Mir — onaj tihi mir puv nekoga snatrenja njihao me spokojna i ja sam ko usnuo, zamro na klupčici i čekao, snatrio — što li?! . . .

— Hvaljen Is' . . .
Ja se prenem. Onaj zvonki zadnji suglas ko da me prodrmao. Pogledam.

— Gospodine — —
Preda mnom stajaše on glavom — strik' Mareta.

— No, kako je? — izustim tek da se nešto kaže i da ga izbavim ko u neprilici. Međutim on sved stajaše i svoju šubaru gnječio i tiskao sad jednom sad drugom rukom ko da mijesi, a težinu tijela prenosio s jedne noge na drugu.

— Gospodine . . . eto, da . . . doša sam malo na divan, glede one vaše oranice. Smislio sam. A i žena mi kaza: Uzmi! Ak' ne 'š ti, oče drugi. A indi . . .

— Dobro, prijatelju, pa neka vam bude — i mi se pogodismo.

Sis' ću malo . . . i on sjedne tik uza me. Dok je sjedao, zaškrpila je drudasta klupčica, a i on je ko stenjao, uzdisao. Nijesam ga pobliže poznao, ali kako on ne bijaše jedan od onih šutljivih, započe prvi:

— A znate li za moju vamilju — ž? — i upilji svoje plave oči ozbiljno, iščekujući od mene odgovor.

— Da, da; imate sina Nikicu, pa djevojčicu u školi Anicu, ako se ne varam . . .

On me još bistrije pogleda i namjesti se na klupi. Pogled — isprva onaj bistri gled — bivaše sve nejasniji i on je stao treptiti vjedama, spuštati glavu. A onda se trzne od misli.

— Je l' te?!

— Adà, resko odvrati i nešto brže, ali nesigurnim glasom upita: A poznate li moju ženu?

— Ženu?!

— Denku, da, Denku . . . O Gospode! . . . i on ko da je sam sobom govorio. Koliko godina, lipih godina . . . Dràgo, dràgo . . . Eto, da . . . i ostario sam, a dica maljućna, nejaćci . . . Božja volja . . . A šta ćemo, tako mi valja sudeno bilo . . . Božja volja . . . i on se podigne da će otići. Idem . . . žuri mi se. Doći ću drugi put, da vidim kako ste . . . na divan . . .

II.

I došao je. Sjedili smo dobranih nekoliko sati i on mi pričao o svojoj mladosti, životu, sudbini.

— — Ko da gledam: pružilo se selo, a ja i apa idemo . . . idemo. Još nekoliko koračaja i došli do nje-

zine kuće. Bila Denka mlada, a krv joj šikala kroz ruzmene usnice. Ma: cura od oka. Nisam ju pravo ni pogledati smio, tako me stid obuzeo ciloga. A kad smo ono unišli u kiljer i kad mi njen apa reče: Od sada ste svoji! — ja se obeznanio. Nisam virovao je l' to istina, ja li san . . .

Ja iša' od sad na nadnicu ko i prije i po malo se okučio. Naviko se tomu. A Denka ko i prije. Iz početka bilo lipo, a poslije meni uvik: Ti Mareta, kaki si to čovik? Eto pogled' na Mitru Gjurišina, pa Bruđu . . . drugi ljudi. Ti ko da si lin, nesnosliv . . . Samo šutiš, pa šutiš. Id' Boga ti, ja tebe ne volim, samo . . . i tu bi prestala. Ja da puknem, a u meni da se raspone i srce i sve . . . baš sve.

Pa ono, kad sam jedanput posvadio se sa zadrugarom Iljom, on meni: Mareta, id luda, budalo . . . belan. Ti misliš da t' Dena voli . . . Balandro jedna . . . Nit' tebe voli, nit' volila te kada, već Mitru, pa eto. Šnjime i djevovala i ašikovala, a tebe uzela, da s' ne osramoti. Adà, baš . . . eto.

Ja ali virovo nisam, nisam ni poslije. Već došla razmirica za razmiricom i Denka me podgovorila i nas dvoje podilimo se od zadrugara. Ja nisam bio zato, al' ona 'oče, pa 'oče. Njena volja i mi sprtljarimo drugu kuću i kućiste. A ona me stala tad tirati: Id i ti, pa bud mesečar kod vlastele. Ja pristo. Jutrom ošo, a kasno za noći već doša' kući. A moja Denka, kad ja kući i ona u kuću, pa odjedared nekud ko golubica: Bila u selu, znaš tamo kod Jerkovich, radi pamuka, pa ono, pa ovo . . .

Baje meni rekli: Mareta, de posluni; de, Boga ti . . . Denka tebe vara . . . Boga mi . . . Ali ja ni čuti, nisam virovo . . . nisam tio. Pa kad nadošla jesen i ja imo najviše posla kod vlastele, jedne večeri kad doša' sav umoran kući — nema Denke pa nema. Pitam ovoga, pa onoga, a nitko ne zna ni bile ni crne da mi kaže. Ošo ja u drugo selo, ali glasa ni od kuda. Plako sam ko dite, ko dite i ronlo suze dan na dan. Kuburio, prtijario, a Denke moje nema, pa nema . . . ni traga ni glasa.

Kad prošlo pet godina i kad ja večeri sa posla — a to kraj banjka — Denka, a na ruci dite u pelene, Nikola.

— Denko!

— Prosti, tako ti Boga, Mareta, prosti! . . .

Ja dušu u se i — oprostio. Kad poslije po godine i došla na svit Anka — ja 'tio u bunar. Ali ona sve u po plaća: Mitre, tako ti Boga, tvoje je . . . tako ti Boga — — —

Eto, tako mi valjda sudeno . . . Božja volja . . . i strik' Mareta ušuti.

Gledao sam ga dugo i dugo kako nešto prevraća u mislima, ko da nešto snuje, dok su mu na one njegove plave oči spuštale se i dizale vjede od časa do časa odmjereno, jednako, koje su zirkale okolinu bez i jednoga smiješka, života, bez — suza . . .

Hrvati i Hrvatice!

Sjetite se družbe

sv. Cirila i Metoda

Prodaje se

hrastovo gradjevno drvo

razne debljine i duljine. Kupci se neka upitaju kod g. Ljudevita Šmidhena, Sv. Helena.

Svim mojim cijenjenim prijateljima i mnogobrojnim znancima kličem prigodom mog odlaska iz Samobora najsrdacniji „s Bogom!“

Alfons vitez Denkstein

c. k. major u m.

Lijepi, ugodni i jeftini
stanovi za lječilišne
gostove

iznajmljuju se u „Hotel Anindolu“ kod g. Janka Budia.

Hydro Preporučeno po Hydro Dra med. Lav. Winternitsu,

ličniku upravitelja lječilišta podom, Sans Souci u Mauer kod Beča
vrdinujućem lječniku I. bečkog društva za lječenje po prirodi u Beču.

„Hydropathicka“ pridodatak za kavu, ali i kao
Odmijena ve' gotova sa kuhinjs, enacnija je, bogatija
bojom, ukusnija i ima puniji tek nego slad i ječam.

„Sa kavom — mnogo zdravija.“

Jedino hrenjivo u kavi je —
mlieko.

Hydropathicka
kava.

Kakvoća jedina je temelj prednosti!

— Prirodnost.
— Čistost.
— Dobar ukus.
— Zdravost, ali.
— Efektivna.

Hinka Francka sinovi u Linzu Vd.
Pardubice, Komotava, Bukarest, Košice, Zagreb.

Trgovina i naklada umjetnina **Josip Kaplan** Zagreb, Duga ul. 12., Telef. 245.

Preporuča svoje bogato opskrbljeno skladište raznih svetih i svjetskih uljenih slika i staklenih i kromoslika, heliogravura, bakro- i ocjeloreza, akvarela, zrcala u zlatnim i orahovim okvirima.

Tvorničko skladište okvira za slike i letvice za slike u raznim izradbama na veliko i na malo. **Zidnih satova i ura njihalica.** Kiparsko-pozlatarska i staklarska radiona. Vlastiti proizvod okvira za slike i staklenih slika, kao i slika sa glazbom. **Portreti i umjetna slikarija.** Zavod za crkvenu umjetnost, križni putevi, kipovi, raspela i slike za žrtvenike u svakoj izradbi.

Osobito preporučam krasnu sliku „**Saborska sjednica od 4. srpnja g. 1848.**“ koja nebi smjela manjkati u nijednom hrvatskom domu.

Ilustrovani cjenici badava i franko.

Ilustrovani cjenici badava i franko.

Samoborska tiskara
traži naučnika.

Traži se

povjerljivi špan

za manje gospodarstvo u okolini Samobora.
Upitat se u „Samoborskoj tiskari“.

Javna zahvala-

Gospodin Ivan Budi, posjednik, mesar i gostioničar u Samoboru, pristupio je sa svotom od K 50 kao član utemeljitelj obrt. društva „Napredak“ u Samoboru.

G. Ivan Koudelka pripisao je kao preplatu za ples K 10.

Obim ovim dobrotočinama najljepše se zahvaljuje

Predsjedništvo obrt. društva „Napredak“:

F. Golešić.

J. Kocijanić.

F. Šimec.

Svoj k svomu — Samoborac k Samoborcu!

Josip Kosić

trgovina svježega i sušenog mesa na veliko i malo
Zenica — Bosna.

Brzjavke: Kosić, Zenica.

Preporučam svojim veoma cijenjenim zemljacima svoju moderno uređenu trgovinu mesnate robe svake vrste, napose pak prodajem: paprenu i stolnu slaninu i trbušinu, hamburšku slaninu za zajutrak, smotanu butinu i pleće, rebarca i zarebrica, mnogovrsne kobasice, kao: djevenice od smotane butine, pariske i ekstra kobasice, prave krakovske i poljske slaninske kobasice, milanske kobasice, sardeljače, džigernjače, krvavice, onda cervelat, mortadello, gofske, braunšvajgske, oderberške i kranjske kobasice, češnjovke i pečenice, tirolske „landjäger“, frankfurtske i najšad-ske, kobasice jezičnjače, i „presswürste“; nadalje paštete od jetre i drugih umetaka, nadjevne svinjske glave i noge i dr.

Roba vazda svježja i najbolja.

Cijene najniže!

Po visokoj kr. zem. vladi proglašena ljekovitom vodom rudnicom.

Apatovačka kiselića

Naravno alkaličko-muriatična litijska kiselića. — Najbolje stolno piće. — Ljekovita voda.

Nagrađena sa 15 zlatnih kolajna.

Od prvih liječničkih autoriteta preporučena, te prokušano, izvrsno i nenatkriljivo sredstvo. Glasovito sredstvo kod svih bolesti probavnih organa i grkljana, proti ulozima i reumi, kod želudačnog, plućnog, crijevnog i svih drugih katara, protiv hemoroida, kod boli bubrega, mjehura, kamenca, šećerne bolesti, zrnatih i nateklih jetara. Prokušano, izvrsno i nenatkriljivo sredstvo kod spolnih i mnogih drugih ženskih bolesti.

Upraviteljstvo vrela apatovačke kiseliće,
Zagreb, Ilica broj 17.

Dobiva se u svim ljekarnama, trgovinama mirodija, restauracijama i gostionama.

Zahtijevajte
samo

Volanijevu
lužinu.

Najveći uspjeh sadašnjosti!

postigla je poznata i znamenita lužina za pranje rublja tvrtke

EUGEN VOLANI

koja je u kratko vrijeme polučila na gospodarskom polju za štedljive domaćice najsajjniji uspjeh i zadovoljstvo.

Ne kupujte,
ako nije

mojim imenom
providjeno.

Lužina je nenaplativa za svaku štedljivu i dobru domaćicu, za bolnice, praonice, samostane itd.

Prednosti kod uporabe jesu: pranje bez sapuna, sode, pepela i ine primjese, a što je baš glavno kod uporabe, da ne škodi i ne kvari rublje.

Prištednja na vremenu.	Zašto? jer se u 2 sata opere ona količina, što se prije jedan cijeli dan prala.
Prištednja na trošku.	Zašto? prije su bile potrebne 2 pralje, a sada jedna.
Prištednja na gorivu.	Zašto? jer uporabom gori 2 sata, prije 10 sati.
Prištednja na rublju.	Zašto? jer ne kvari rublje i traje 2 puta dulje.
Prištednja na novcu.	Zašto? kod najmanjeg gospodarstva sigurno 100 K.

Ove sve navedene prednosti lužine ispitala su 4 učenjaka i kr. zem. kem. anal. zavod u Zagrebu, predstojnik dr. Srećko Bošnjaković.

Raskužna moć Lužine: raskužuje rublje od zaraznih bolesti, uništuje bacile kolere, pošaline, tifusa i spora, bedrenice (Milzbrand).

Lužina ne zahtijeva nikakvih posebnih uredba ili sprava. Paziti valja na **patvorine** i jamčim samo onda za sjajan uspjeh, ako je kutija ili omot **providen mojim imenom.** Narudžbe prima i obavlja **samo** uz pouzće

EUGEN VOLANI

Zagreb, Gundulićeva ulica 29, Telefon 154.

Naputke za uporabu šaljem besplatno. — Prodaja najmanje u sanducima po 25 klg.; no da se može svatko o dobroći lužine osvjedočiti, šaljem za pokus kutiju od 4 i pol klg. po K 2.80 uz pouzće sa naputkom. — Trgovci uživaju primjeren popust.

U Samoboru dobije se samo kod E. Presečky-a.

Glavni savez tvornica strojeva za gospodarstvo i industriju

ZAGREB.

P. n.

Već sada nam je moguće, da svim posjednicima, gospodarima
i vlastelinima pružimo

zajamčeno izkušane gospodarske strojeve,

jedino samo iz tvornica **prvoga reda** uz potpuno umjerene cijene i brzu dobavu.

Upozorujemo p. n., da svrate osobitu pažnju na to, da se je naš savez organizovao **nagom za korist hrvatskoga naroda**, te da udovolji davno očekivanim potrebama **domaćeg gospodarstva i industrije**.

Već danas stoji na našem ovdješnjem skladištu preko **hiljadu** raznih gospodarskih strojeva, te svakomu kupcu stoji prilika, da se osvjedoči o

solidnoj gradnji i savršenoj konstrukciji strojeva.

Osvrniv se i na prijašnje oglase u ovom listu, ponovo ističemo, da nam **financijalna snaga** naših odličnih tvornica omogućuje **uspješnu borbu sa svakom konkurencijom**.

Naše objave nijesu samo puka obećanja, već istinski rad i nastojanje, da pribavimo našem poduzeću častan glas.

Mi jamčimo za naše strojeve jednu godinu dana, postavljamo ih u posao i izašljemo svake godine u proljeću našeg montera, da izvidi i ispita, dali su strojevi kod nas nabavljeni u potpunom redu, **a sve to posve besplatno**. Molimo za Vaše vrijedno podupiranje.

S veleštovanjem

Glavni savez

tvornica strojeva za gospodarstvo i industriju

Preradovičev trg. **Zagreb.** Preradovičev trg.

Brzjavni: **Stöger, Zagreb.**

Telefon br. 76.

Telefon br. 76.

